

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Liet izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se, ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četerostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 153.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 9. julija 1909.

Cekovni račun 48.817.

Leto I.

Germanica fides nulla fides.

Dunaj, julija 1909.

Zadnji čas se je pri dogodkih v
državnem zboru zopet jasno pokazalo,
da je avstrijskim Nemcem vse le lastna
moč, zgrajena na historičnih krivicah
in nasilstvu. Kaj nemškimi strankam v
Avstriji pravica, kaj resnica! Prvo in
glavno je njihov jaz!

Sicer so pa nemške stranke to
tudi same priznale v komunikeju, ki
so ga izdale po glasovanju za Bie-
nertha pri bosanski agrarni banki, v
katerem izrecno stoji, da so Nemci s
tem glasovanjem doprinesli „ein Opfer
des Intellektes“.

Bosanci so po obisku dunajskega
mestnega sveta lahko spoznali, koliko
je dati na priliznjene besede raznih
vladnih Luegerjev in njihovih kompa-
njonov.

Nemške krščanske socialce so
spoznali tudi naši klerikalni politiki.
Dasiravno v svojem časopisju še vedno
na veliki boben nosijo njihove ne vedno
in povsod čedne volilne zmage, so se
jih na Dunaju po mnogih razbitih
nadah končno vendarle emancipirali in
se rajši naslonili na Slovane.

V najnovejši dobi pa so se o iz-
reku „germanica fides, nulla fides“ pre-
pričali tudi Italjani, kar bridko zveni
iz besed poslanca Concija, ki jih je iz-
govoril v seji načelnikov v četrtek.

Pregovor pravi: „Napuh pred pad-
cem“. In ta bi se bil nad Italjani
kmalu uresničil. Z naravnost frapantno
prevzetnostjo so Italjani odklanjali
vsak kompromis v vsenčiliškem vpra-
šanju s Slovenci ter se opirali na
Nemce ne pomislivši, da je avstrijski
Nemec kot zid, ki ničesar zastoj ne
napravi. In res! Za pomoč, ki so jo
bili Nemci pripravljeni nuditi Italja-
nem v univerzitetni zadevi, so zahte-
vali nečuvjenih kompenzacij glede sred-
njega in pomorskega šolstva v Pri-
morju. In Italjani so jim v svoji za-
slepijenosti in lahkovernosti obljubili
vse, priprivljeni izdati svoje interese
tajemu priseljencu, samo da bi tako
oškodovali svojega slovenskega sosedu.

A tudi sedaj je laško-nemški voz
obtičal. Dokaz seja proračunskega od-
seka v četrtek 1. jul., katere se Nemci
niso udeležili, tako da je bila ne-
sklepčna in vsled tega vprašanje usta-
novitve laške pravne fakultete zopet
odloženo na poznejši čas.

In zdaj šele so se Italjanom od-
prle oči. Germanica fides, nulla fides je
tudi njim prišlo do zavesti, pa so se
obrnil na dr. Šusteršiča in dr. Rybafa
skesano priznavajoč, da brez Sloven-
cev ne spravijo svoje univerze pod
streho. Slovenska poslanca sta obljubi-
bila v svojih klubih spraviti stvar v
razgovor in jim potem naznaniti re-
zultat posvetovanja.

Nadjamo se sedaj, da ostaneta oba
kluba pri našem znanem stališču: Ita-
ljanska fakulteta le isto-
časno s slovensko, a nikdar
ne v Trstu! Od tega stališča Slo-

venci ne odstopimo ne za las. Če je
Nemcem res za italjansko fakulteto,
— kakor se tolikrat hlinijo — naj
glasujejo tudi za slovensko, ker le tem
potom je prva mogoča.

Zemljedelska visoka šola na Dunaju.*)

Poslanica akad. društva „Kras“ slo-
venskim abiturijentom.

Konec.

A kaj pa s sekcijami za zagra-
jevanje hudournikov? V Cislajtani je
7 sekcij za zagrajevanje hudournikov
s povprečno 115 gozdno-tehničnimi
organi. Za nas pridejo 3 sekcije v
poštev: beljaška, ki je ustanovljena
za Koroško, Kranjsko in Primorsko;
graška za Štajersko in Solnograško in
pa zaderska za Dalmacijo. In koliko
Slovencev je pri teh sekcijah? — No-
benega! A ni še konec naše jeremi-
jade, še vam hočemo nekaj povedati.
V Ljubljani so agrarne operacije, rabijo
3 gozdarske inženirje, na Goriškem in
Štajerskem se osnujejo najpozneje tekom
dveh let in bodo istotako potrebovale
nekoliko gozdarskih inženirjev. Cisto
naravno, da bi morali biti gozdni in-
ženirji pri agrarnih operacijah v Ljub-
ljani Slovenci, saj imajo opraviti samo
s slovenskim ljudstvom, a faktum je,
da so vsi 3 agrarni nadzorniki tujci,
izmed katerih ni niti eden zmožen se-
staviti s stranko slovenskega protokola!
To so vnebovpijoče razmere, krivi pa
smo jih sami!

Ko je pred kratkim govoril nek
naš kolega tu na Dunaju z nekim
nadlogarjem, ki ima dobre zveze z mi-
nisterstvom, ga je letá vprašal: „Slišite
priatelj mladi, kako je to, da se tako
malo Slovencev posveti gozdarskim
študijam? Ministerstvo išče sekcijskega
vodjo za Zader, a nima niti enega
Jugoslovana, da bi ga poslalo na
to mesto!“

S tem pa mislimo, da je že vse
povedano. Zabavljamo na nemško urad-
ništvo, pritožujemo se proti nemški
birokraciji, nemškimi ministrstvom itd.,
ne vprašamo pa, ali nismo tudi sami
nekoliko krivi. Izpolnimo svojo dolžnost
in s tem bomo svoje sovražnike najprej
prisilili, da ugođe našim upravičenim
težnjam.

Naj torej sklenemo! Zemljedelske
stroke so vse tri slovenski mladini z
lepo bodočnostjo na stečaj odprte. —
Treba je le, da se jih loti s potrebno
resnostjo in potrebno energijo. Svetu-
jemo pa bodočim kolegom, da si dobro
ogledajo program, na koncu tega članka
in da se zavedajo dejstva, da gredo
študirat tehnične stroke. Pripe-
tilo se je že, da je prišel nek Slovenec
radi tega študirat zemljedelstvo, ker je
čital v programu „zemljedelske visoke
šole“, da se dobi dosti podpor od po-
ljedelskega ministrstva. Ljudij, ki ne
čutijo poklica za te stroke, Slovenci
ne rabimo.

S to poslanico pa obenem tudi
vabimo slovenske svobodomiselnih abi-
turijente v našo društvo „Kras“, ki

se vkljub temu, da se ga naša domovina
zelo poredkoma spominja, v zadnjem
času lepo razvija. Društvo ima že lepo
strokovno knjižnico, kot poseben na-
predek pa omenimo, da se preselilo z
brati Hrvati in Srbi v skupen lokal,
kjer si je ustanovilo tudi lepo čitalnico.
Pomnožite naše vrste in pojdite z nami
naprej, da odkrijemo našemu ljudstvu
zemeljske zaklade!

Podajemo ta seznamek predmetov
vseh 3 strok:

I. Gozdarska stroka.

Višja matematika, fizika in meha-
nika, splošna kemija, splošna in špe-
cijelna botanika, geologija, mineralo-
gija in petrografija, nižja geodezija,
nacionalna ekonomija, gozdarsko-stav-
beno inženirstvo, upravno in civilno
pravo, nasajevanje gozdov, izkoriščanje
gozdov, gozdno varstvo, ureditev goz-
darskega prometa, računstvo gozdne
vrednosti, vremenoznanstvo, rastlinska
patologija, deskriptivna geometrija,
stavbena mehanika, nauk v gozdnih
tleh, gozdarska kemična tehnologija,
splošno stavbenstvo, splošno strojništvo,
lesno trgovstvo, zagrajevanje hudour-
nikov, načrtno in terensko risanje,
konstrukcijske in praktične vaje k po-
sameznim predmetom.

Poljedelska stroka.

Splošna agrikulturna kemija, splo-
šna in specijalna botanika, geologija,
mineralogija in petrografija. Anatomija
in fiziologija domačih živalij, nacio-
nalna ekonomija, živinoreja, mlekarstvo,
splošna in specijalna rastlinska pro-
dukcija, splošno in poljedelsko strojno
stavbenstvo, kulturno-tehnično vodno
stavbenstvo, civilno pravo, upravno
pravo, poljedelsko-kemična tehnologija,
splošno in poljedelsko prometoslovje,
fizika in mehanika, nižja geodezija, vre-
menoznanstvo, rastlinska patologija, sa-
djarstvo in vinarstvo, nauk o škodljivi-
vih žuželkah, trgovstvo, kvalitativna in
kvantitativna kemična analiza, splošno
in specijelno stavbenstvo, konstrukcijs-
ke in praktične vaje k posameznim
predmetom.

Kulturno-tehnična stroka.

Višja matematika, nižja in višja
geodezija, geologija, mineralogija in
petrografija, splošna in specijelna bota-
nika, splošna in specijelna kemija, na-
cionalna ekonomija, fizika in mehanika,
kulturno-tehnično vodno stavbenstvo,
hidravlika in stavbena mehanika, uprav-
no in civilno pravo, zemljsko, cestno
in mostovno-stavbenstvo, vremenoznan-
stvo, splošno in specijelno staviteljstvo,
splošna in specijelna rastlinska pro-
dukcija, zagrajevanje hudournikov, elek-
trotehnika, agrarne operacije in katastr-
stvo, politični in pravni odnošaji iz-
boljševanj, kvalitativna kemija, načrtno
in terensko risanje, deskriptivna geo-
metrija, splošno poljedelsko promet-
oslovje, konstrukcijske in praktične vaje
k posameznim predmetom.

Razven teh predmetov se vsak zem-
ljedelec lahko vpiše še v sledeče: bak-
terijologija, zoologija, agrarna in gozdna
statistika, čebelarstvo, svilarstvo, ribar-

stvo, lovstvo, agrarno finančno pravo
zadružništvo in živinozdravstvo. Iz ne-
katerih teh predmetov semorajo delati
tudi posamezni izpiti, (kolokviji), ako
se hoče biti pripuščen k državnem iz-
pitu. —

Pripomniti moramo še, da je za II.
poljedelski izpit predpisan praktikum
med velikonočnimi in velikimi počitni-
cami družega študijskega leta.

Vsa pojasnila dajejo med počitni-
cami drage volje:

Dragutin Gustinčič, kulturni tehnik
Matenja vas pri Postojni; Vojko Ko-
privnik, gozdarski tehnik, Maribor, vila
111; Savo Bratina, gozdni tehnik, Bovec
Goriško; Vatroslav Kraut, gozdni teh.
Bistrica, p. Šmihel pri Pliberku Koro-
ško. Akad. društvo slov. agronomov
„Kras“ na Dunaju.

Vojko Koprivnik, Savo Bratina,
tč. podpredsednik. tč. tajnik.

Politična kronika.

z Pred odločitvijo. Baron Bienenrth
je vstregel želji, katero je izrazila par-
lamentarna komisija Slovanske jednote,
naj bi prevzela vodstvo kompromisnih
pogajanj odgovorna oseba, ker bi sicer
teh pogajanj ne smatrali za resne.
Včeraj je povabil baron Bienenrth po-
slance: Korošca, Stanjka, Šusteršiča,
Udržala in Zazvorko k sebi ter je v
pričo ministrov: Žačka, Brafa in Weiss-
kirchnerja gospodom pojasnil vladno
stališče in nje zahteve, oziroma želje.
Bar. Bienenrth je dejal, da je storil ta
korak, ker se mu je k temu od raznih
strani svetovalo in ker upa, da bo to
pripomoglo k zbristrenju in zboljšanju
parlamentarnega delovanja. Načelnik
vlade je nato ponovil vsem že zdav-
nej znana načela njegove vlade, ki
si prizadeva vladati objektivno in ko-
rektno, kakor to zakon zahteva ter da
vse narodnosti in dežele enakomerno
uvažuje itd. Vlada hoče omogočiti vsem
narodnostim sodelovanje, zato želi pred
vsem spraviti oba največja avstrijska
naroda, Čehe in Nemce in sicer v če-
škem deželnem zboru. To bo pa mo-
goče, ako se predvsem razmere v par-
lamentu zboljšajo. Vlada bo storila
vse, da omogoči zblizanje v narodnost-
nih vprašanjih. Potrebno je, da se „dr-
žavo vzdržujoče“ stranke vsaj za neko
dobo tudi glede notranjega programa
zedinijo, ker bi le na tak način bila
nepriistranska uprava mogoča. To se
da sicer težko doseči, ni pa nemogoče.
Min. predsednik povdarja nadalje, da
si je vlada zelo v svesti pomena juž-
nega dela monarhije za razvoj cele
države. Ta pomen je po zadnjih do-
godkih še večji. Vlada bo radovoljno
podpirala kulturne in gospodarske ko-
risti teh dežel — toda nje dobra volja
ne zadostuje, za to so potrebni tudi
stvarni predpogoji. Vlada ima namen
vstvariti kolikor mogoče široko pod-
lago za svoje poslovanje in za delo-
vanje poslanske zbornice. V dosego teh
čistih namenov je pa pred vsem treba
odstraniti najbližje zapreke v parla-
mentu. Baron Bienenrth povdarja, da je
to, kar vlada zahteva, bolj državna

kot vladna potreba in obenem tudi potreba prebivalstva. Mednarodne razmere imperativno zahtevajo ureditev naših gospodarskih in političnih odnosov s sosednimi državami, kdor to ureditev zapreči, prevzame nase veliko odgovornost za posledice tega početja. Min. pred. je nato pozval gospode, naj povedo, pod kakimi predpostavkami bi umaknili svoje obstrukcionistične nujne predloge. Čehi so zahtevali predvsem, naj se postavi v drž. proračunu za l. 1910 prvi znesek za drugo češko univerzo v Brnu. Slovenci so zahtevali osnove slovenske pravne fakultete v Ljubljani. Bar. Bienenrth je odgovoril, da ne more obljubiti nikakih „političnih“ koncesij (torej močna, objektivna, nepristranska itd. Bienenrthova vlada šteje na povelje nemških strank šolstvo med „politične“ koncesije! Kaj pa razumeva ta vlada pod „kulturnimi“ prašanji, katere pospeševanje je minuto prej baron Bienenrth obljubil?) — Vlada se drži načela, da z. umaknitev nujnih predlogov ne daje „političnih“ koncesij in baron Bienenrth ne more storiti glede druge češke in glede slovenske univerze v Ljubljani nikake obljube, da ne prejudicira stališča svoje vlade. — Priznati moramo, da dokler se bodo držale vlade nemško-šovinistiškega načela, da spadajo vprašanja o ustanavljanju nenemških šol med politična vprašanja in dokler bodo štele ustanovitve vsakega nenemškega kulturnega zavoda med politične koncesije, tako dolgo bo stvarna in v resnici avstrijska politika v Avstriji popolnoma nemogoča. Bar. Bienenrth je nato gospode pozval, naj mu do večera prijavijo, kaj so sklenili, da tudi vlada glede parlamenta potrebno ukrene.

Ves dan so se vršila pogajanja. Zvečer ob petih je pa naenkrat Bienenrth izjavil, da hoče imeti do 1/8 zvečer jasen odgovor sicer, da zaključí zasedanje. V imenu opozicije je dr. Šusteršič zahteval, naj vlada počaka do sobote zvečer. Bar. Bienenrth pa je trmoglavo odgovoril, da vstraja na svoji zahtevi. S tem se je zdelo, da so pogajanja razbita. Nemške stranke so se sešle takoj na posvetovanje. Naprednjaki so voditelje kršč. socialcev hudo napadali, da so Bienenrthu dovolili zaključiti zasedanje, ne da bi se bili prej s strankami o tem sporazumeli. Na to je bilo sklenjeno poslati deputacijo k minist. predsedniku in zahtevati, naj ne zaključí zasedanja, naj se mariveč poskusi, obstrukcijo premagati. Baron Bienenrth je deputaciji odgovoril, da je pripravljen počakati do sobote zvečer. Kršč. socialci bodo nadaljevali pogajanja z obstrukcijskimi strankami.

z V seji klubovih predsednikov je bilo sklenjeno, da se za jutri skliče formalna seja parlamenta. Bar. Bienenrth je sicer zahteval, naj bi ne bilo seje in Nemci bi mu bili radi vstregli, toda soc. dem. so se temu uprli in so s svojim predlogom prodrli, da ima zbornica sama določati, kdaj naj zboruje in da se vlada ne sme v to vtikati.

z Položaj je na kratko tak, da baron Bienenrth ni imel namena rešiti krize, da je mariveč nameraval na vsak način zaključiti zasedanje. Zdi se tudi, da igrajo kršč. socialci dvojno igro. Pogajajo se za hrbtom drugih strank ter upajo, da jim bo mogoče v ugodnem trenutku prevzeti vodstvo cele politike v roko. Zdi se, da so se s slovenskimi klerikalci že sporazumeli, da se na jesen osnuje **nova koalicija** s kršč. socialci na čelu. Nemški nacionalci bi v tej novi koaliciji igrali bolj postransko vlogo. Bienenrth so njegovi dosedanja prijatelji zapustili. Sedaj se bore: na eni strani Bienenrth, ki bi se rad za vsako ceno vzdržal na vladi, na drugi strani kršč. socialci,

ki bi radi za vsako ceno strgali celo vlado nase, na parlament pa nikdo ne misli, rešitev parlamentarne krize ni nikomur resno mar.

z Ogrska kriza. Cel Wekerlev kabinet je na novo v svojem uradu potrjen. Stranka neodvisnosti bo sprejela na konferenci resolucijo, v kateri pravi, da bode podpirala samo tako vlado, ki je vzeta iz večine parlamenta.

Dnevna kronika.

o Ostavko je podal za Czernkovichem tudi oddelni predstojnik za bogoslovje in nauk Ferd. pl. Mixich. — Tako počasi odhajajo člani glasovitega „servus“ društva od hrvaške vlade.

o Proslavo neodvisnosti Zedinjenih držav so v torek obhajali z velikanskimi svečanostmi v Novem Jorku. — Pri gnječi, ki je nastala pri zažiganju umetnega ognja, je našlo 60 oseb svojo smrt, težko ranjenih pa je nekaj stotin.

o Mixichev naslednik. Hrv. listi zdaj ugibljejo, kdo bo naslednih oddelnemu načelniku za nauk in bogočastje pri hrv. vladi pl. Mixichu, ki se je moral zaradi svoje „no-no-no“ afere umakniti. (Nekega dne je namreč prišla k njemu uradno neka gospa Horvat. Mixich si je dovolil ljubeznivost, da jo je najprej pobožal po ličih, potipal po ramah, in na to še trikrat prijel za prsa in vsakokrat pripomnil: no? no? no? Gospa Horvat ga je hotela tožiti, on pa ji je dal rajši častno izjavo, ki je šla seveda skozi vse časopise in vzbudila veliko smeha.) Dr. Frank kandidira na njegovo mesto svojega prof. Kršnjavega, Rauchov kandidat pa je sedanji oseški župan Rajačič. Seveda se tudi drugi potegujejo.

o Nove planinske železnice. Z otvoritvijo železniške proge čez Ture je bilo dovršeno železniško podjetje, ki se smelo stavi na stran največjim delom te stroke na svetu. Potnik bo občudoval krasne planinskih krajev, ki so sedaj odprti svetovnemu prometu in dostopni vsakomu in ne samo telesno krepkemu in pogumnemu turistu, hvalil bo pa tudi praktično stran teh občudovanja urednih planinskih prog, katere so zbližale Švico, Bavarsko, Solnograško, Češko in celo Severne Nemčije za stotine kilometrov z Adrijo in Trstom. Nemci vedo, kaj pomenijo te nove proge za nje v gospodarskem obziru in bodo izkoristili vse nove gospodarske možnosti sebi v korist in še prav posebno v okrepitve nemškega življa v Trstu in na Primorskem sploh. Čelo Bavarsko in del Württemberskega je sedaj Trstu za 179 km bližje nego Genovi, kamor so prej imeli bližje in celo bližje nego v Hamburk. Sedaj je torej še samo stvar uredbe tarifov, da bi se ves promet, ki je šel dozdej po eni strani na Genovo, na drugi na Hamburg, napeljal sedaj na Trst, kateremu so dani torej vsi pogoji, da postane velika in glavna trgovska luka naše države in cele južne Nemčije, za vso trgovino z ozirom. Tudi turistov bode mnogo več v naše dežele. To vse bi bilo dobro, toda pri nas ni Slovanu dano, da bi se mogel čemu od srca veseliti. Tudi tu se mora vprašati: „Komu bodo te železnice služile v prvi vrsti?“ Na to vprašanje je odgovorila „Frankfurterzeitung“ od 4. t. m. tako-le: „Ne da bi potisnili Italijane od Adrije, kjer so domorodci, celo Nemštvo je moralo skrajšati pot do Trsta s pomočjo nove železnice čez Ture, da bi Lahom podalo roko ter da bi skupno z njimi zgradilo jez z najtršega planinskega kamenja proti slovanskemu navalu.“ V tem smislu bode torej delovala tudi nova turska železnica. Ista „Frankfurter Ztg.“ piše na drugem mestu, da bode v nemškem svetu ta železnica

čigurno označena kot orožje pangermanizma ter nič ne ugovarja proti temu. Nova železnica bi imela služiti v prvi vrsti v to, da omogoči Nemcem tem silnejši in besnejši napad na slovensko ozemlje ter da odvrne priliv severnih slovanskih narodov od Adrije. Nadjamo se pa, da bodo Slovenci in Čehi znali izkoristiti nov gospodarski položaj v svoj prilog in da bodo onemogočili nemške nakane in šovinistiške nade. V doseg te svrhe bomo pa morali skrajno napeti vse svoje dušne in telesne moči in delati, kakor Nemci delajo: premišljeno, vstrajno in neumorno.

Dopisi.

o Iz Ložnice pri Žalcu. — Kaj redko se dogaja, da bi tako male vasice kot je Ložnica prirejele veselice, ki kažejo jasno, kaj lahko dosežemo, če smo složni in požrtvovalni. Kljub slabemu vremenu, ki se nam je obetalo, je bila udeležba pri veselici velikanska. Zastopani so bili vsi trgi in vasi v okolici; prišlo je tudi precej Celjanov. Krasne so bile besede g. Iv. Prekoršeka, s kojimi je otvoril veselico. Očrtal nam je današnji položaj Slovencev, pomen te veselice, pomen Ciril-Metodove družbe sploh. — Pevski zbor celjskega Del. podp. društva je zapel več lepih pesmi in žel obilo pohvale. V lepo opremljenih paviljonih se je nudilo občinstvu vse — več kot se je morda pričakovalo. Cenjene dame in gospice v paviljonih so kaj ljubeznivo stregle občinstvu. Dobila so se res izborna jedila in pijače. Mnogo zabave je našlo občinstvo v zverinjaku in muzeju, kakor tudi pri ribjem lovu. Nekaj izrednega je bilo drevo s prepovedanim sadom, kjer se je dal marsikdo zapeljati v greh in plačal za to tudi zaslužen kazen. Med lepim sviranjem šofantske narodne godbe se je razvil kmalu prav živahen ples. Zenimiva je bila tudi polževa dirka in spuščanje Zeppelinovih zrakoplovov. — Vedno živahnejša je postajala veselica in ko se je zmrčilo, je zaplapolal kres s krasnim umetalnim ognjem, vmes pa so grmeli topiči, da se je razlegalo daleč po lepi Savinski dolini. Z zadovoljstvom se je vračal vsakdo proti domu, saj je bil ta dan za marsikoga dan vstajenja — dan spoznanja. Za „Bralno društvo Ložnica“ pa je to velikanski moralni in tudi gmotni uspeh, ki ostane vsakomur v najlepšem spominu.

o Iz Loke pri Zidanem mostu. V nedeljo, dne 4. t. m. je obhajala prostovoljna požarna bramba v Loku pri Zidanem mostu 25 letnico svojega obstanka. Priredila je ob tej priliki na vrtu g. Zupančiča veselico, katere se je vdeležila tudi pož. bramba iz Radeč.

Udeležba je bila dovoljna. Ljudstvo se je sicer zabavalo po svoji navadi, vendar je bilo opaziti takoj začetkoma prireditve, da vlada med udeleženci neko nesoglasje; videl si na eni strani očitajoče obraze, na drugi pa obraze, ki so se z nevoljo zavedali neke napake. Vzroki temu s. bili ti-le:

Ko si pri vstopu pogledal svojo vstopnico, te je zbudila v oči štampiljka požarne brambe, ki nosi na prvem mestu debelo tiskan nemški napis: Freiwilliger Feuerwehrverein Laak b. Steinbrück in spodaj v drobnem, skoraj nečitljivem tisku slovenskega: požarna bramba itd. Drugo, kar te je še bolj zbudilo, je bil črnorumeni spominski trak, katerega so delili članom in gostom, ki pa je nosil samonemški napis: „Zur Erinnerung an des 25-jährige Jubiläum itd.“ To dvojje je že povzročilo v tebi nevoljo in žalost. Toda komaj si prišel v malo boljše voljo, si bil nakrat omamljen, ko ti vdari pri nastopu loške požarne brambe na uho nemški: Habt Acht! To je bil tretji in najhujši udarec. Nemško poveljništvo v prijaznem, popolnoma slovenskem kraju! Vrli Ločani! Kje pa ste zastali, da se morate pokoriti v svojem slovenskem domovju še danes nemškemu povelju? Pogumni brambovci vendar varujete same slovenske hiše pred nesrečo. In ko zaslišite ob požaru prosee glas: gori! pomoč!, je li vam mogoče klicati z nemškimi besedami tovariše, ki naj rešijo ljubo slovensko domovje?

Kaj ne, to ne more več dolgo trajati, zato bodo skrbeli člani, med katerimi je nekaj že jako probujenih. Vemo, da je to le napaka, ki je vsled malomarnosti ostala v našem društvu in da je sedaj treba le odločnega koraka od strani odbornikov, da zbrisete ta sramoteč madež.

Kako krasno se je glasilo slovensko povelje radeškega poveljnika in navdušeni živio-klici so sledili njegovemu slovenskemu povelju: pozor!

Prepričani smo, da vas Ločane prihodnjič pri nastopu ne bodo več pikali „škanal“- in „fej“-klici, ampak da vas bode pozdravil navdušen klic: „Živio slovenske povelje!“

Iz Brežic. Veselica, katero ste priredili ženska in moška podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda preteklo nedeljo na Griču pri Brežicah, uspela je v kljub temu, da je deževalo celo dodolne, jako ugodno. Veselice se je udeležilo mnogo odličnega občinstva iz Štajerske in Kranjske, posebno pa tudi primeroma veliko kmečkega ljudstva. Zabava je bila vsestransko izvrstna. Za različna okrepčila skrbele so naše narodne dame. V šotoru za pecivo prodajale so naše gospodične pod vodstvom gospe Čepinove različne sladkarije in sladoled, v kavarni stregla nam je gospa Olga Balon s pomočjo drugih gospodičen, v paviljonu za cvetlice (gospa Ferencak) obsipale so nas gospice s krasnimi cveticami (pa ne zastoni). Šaljivo pošto oskrboval je nam že dobro znani poštar g. Holy in njemu podrejene odpraviteljice gđ. Anica Polanšek in Lojzka Mastnakova. Ne smemo pa pozabiti čarobnega šotoru v zadnjem kotu veselicega prostora, kjer je prorokovala zapeljiva čarovnica (gđ. Kati Boecio) srečo, ali pa tudi nesrečo in tolažila posebno na srcu bolane z sladkim likerjem. Pevski zbor „Čitalnice“ v Brežicah zapel je pod spretnim vodstvom č. g. župnika Mešičkega nekatere krasne pesmi. Zvečer se je zažgal na zgornjem Griču velikanski kres in so se spuščale rakete in drugi različni umetalni ogenj. Ob enem je svirala kostanjevska godba narodne komade in jej moram sploh izreči vso priznanje. Čisti prebitek veselice znaša 270 kron, kateri znesek se bode porabil za slovenski otroški vrtec v Brežicah. Da je čisti dohodek veselice primeroma za naše razmere tako visok, se imamo v prvi vrsti zahvaliti našim pri veselici sodelujočim narodnim damam iz Brežic in Bizeljskega kakor tudi vsem narodnim rodbinam in posameznim rodoljubom, ki so darovali za to prireditve različno pecivo in cvetlice ter na ta način pripomogli do tako lepega gmotnega uspeha!

Štajerske novice.

v Narodna društva, ki še niso naznanila udeležbe ozir. odposlancev za občni zbor „Zveze nar. dr.“ to nedeljo v Celju, pozivamo naj kar odposljejo zastopnike, ki se naj potem pred občnim zborom javijo „Zvezinemu“ tajniku ali pa kateremu odborniku. — Celjska in okoliška društva pa opozorjamo na določitev § 16. „Zveznih“ pravil: „Pristop k občnem zboru imajo vsi člani v zvezi stoječih društev; vendar pa imajo samo pasivno volilno pravico in pa pravico udeleževati se s posvetovalnim glasom razprav“. Prosimo zato vse zavedne člane naših društev v mestu in okolici, da se te pravice v prav izdatni meri poslužijo. Občni zbor te prevažne korporacije naj nam pridobi čim več navdušenih delavcev, ustvari čim več novih idej in odpre nova pota za izobraževalno delo med narodom. Zberite se vsi oni, katerim je na srcu tudi politična prihodnost Sp. Štajerske, kajte le s počasnim, trudopolnim delom na tem polju si bomo vzgojili trde in neomahljive bojovníke za narodni napredek. Na svidenje tedaj v nedeljo.

a Zunanje gg. odbornike „Zveze narodnih društev“ opozarjamo na vreden sestanek in sejo odbora v soboto dne 13. julija ob 8. uri zvečer v rdeči

sobi „Nar. doma“. Prosim vse gg. odbornike, da pridejo. Posebej se ne bode vabilo.

„Zakaj se gre klerikalnim obstrukcionistom?“ Razun osebnih Šusteršičevih aspiracij igra v „rodoljubni“ klerikalni obstrukciji veliko ulogo želja po razpustu državnega zbora. Klerikalci računajo na to, da utegnejo sedaj dobiti vse mandate na Štajerskem in Gorškem ter eventuelno zmagati tudi v Ljubljani. V njihovem stremljenju pa jih ne podpira razun poljske ljudske stranke nobena druga — in zato je težko upati, da jim vlada to uslugo stori. Kar klerikalci čvekajo o „boju proti ministerstvu“, „boju proti poobl. zakonu“ in to vsaki dan drugače — je le pesek v oči „zaved(e) nih“ volilcev.

a Nemško-slovenska zveza na Štajerskem. Z brutalnim majoriziranjem 3 neklerikalnih slov. državnih poslancev so hoteli 4 klerikalni slov. poslanci na Štajerskem letos zopet imeti delegate iz svoje sredine, dasi so lansko leto 3 nekler. drž. posl. mirno glasovali za klerikalca dr. Korošca. Janez Roškar iz Žitenc se je celo netaktno obregnil nad 3 neklerik. posl., da nimajo pričakovati nobenih ozirov od „bratske“ kmečke zveze. Na-to sta pa padla oba slov. klerik. kandidata po zaslugi nemških — klerikalcev, ki so gotovo toliko ortodoksni kakor naši in ne bodo šli s teh in pa tudi iz narodnih ozirov sklepat, kakih zvez s slovenskimi — liberalci. Ako so pa pustili pasti dr. Korošca, je to njihova stvar. Mi bi sicer z včerajšnjim poročilom pustili celo zadevo pri miru; netaktnost in brezobzirnost dr. Korošca in tt. je bila itak kaznovana. Ker pa sedaj klerikalci s svojim kričanjem sami kažejo, kako zelo jih boli ta blamaža, nimamo tudi ničesar proti temu, da se stvar še bolj razglasi. Dolžiti pa Narodno stranko kakršne koli zveze z — Nemci, je klerikalno hudobno in neutemeljeno obrekovanje. Ta „zveza“ obstoji namreč v tem, da sta gg. Roblek in Ježovnik z Nemci vred glasovali za dr. Ploja in ne za — dr. Korošca. Ali si mislijo klerikalci, da je naša javnost tako otročja, da bi ne spoznala namena tega obrekovanja?

a Die „rollende“ Mark. Včasih so nam očitali Nemci ruske rublje, katerih nismo nikoli videli; „der rollende Rubel“ je bila stalna fraza nemških in židovsko-nemških listov. Sedaj se zida po nepotrebnem šola pri Sv. Lenartu v Sl. gor., ki bi naj izvrševala svojo pomemčevalno poslanstvo. Ker niso dobili za javno šolo dovolj otrok, bodo sezidali zasebno in naložili vanjo z darili deco nezavednih starišev. Vzdignili so za ta zavod velik krik o „tlačnem“ nemštvu pri Sv. Lenartu in pritrljalo je že veliko mark iz države. Dalo je n. pr. društvo za „ohranjenje“ nemštva v tujini 1245 M (1369 K); iz vseh mest v Nemčiji prihajajo darila, še celo spoštovani meščani v Bukstehude pri Hamburgu so darovali 9 K 98 vin. Tako pri nas podpira Nemčija pomemčevanje — že ve, zakaj. Stavijo in zidajo se stebri mosta do Adrije! In mi Slovenci — ali naj zapišemo staro pesem?

v Žrtev nemške surovosti v Celju. Kakor se nam poroča, so posledice lopovskega dejanja pri Nemškemu domu (ne mesta Dunaju) še veliko slabše kot se je v začetku mislilo. Sinček g. kancelista Roša, ki je bil splošno znan kot priden fant, trpi grezne bolečine. Celo glavo ima zateklo in ljudje se jočejo, če ga vidijo. Slovenske rodbe v Celju vse sočustvujejo z nesrečnim fantom ter njegovimi stariši ter kar najostreje obsojajo nemški zločin. Ali je bil celo naročen? Po zadnjih dogodkih v mestu bi skoro mislili, da se je

nalašč kaj takega zgodilo. Ako bi Slovenec komu le las skrivil, bi kričal ve nemški izrael; ako pa se gode take nečuvne hudobije, pa vse molči. Zahtevamo, da se državno pravdnistvo nemudoma pobriga za celo zadevo. Za slovensko deco pa zahtevamo varnosti v mestu; mestna policija je nezmožna krotiti nemško divjaštvo. Kam pa pridemo, ako se bode take reči, ki služijo v zasmeh vsaki državljski pravici, nemoteno godile?

a Kaznovan klerikalni „olovodja“. Na volilnem shodu „Narodne stranke“ v Podčetrtku dne 9. maja je klerikalni predsednik posestnik Počivavšek iz Sopot, ki je znani klerikalni vodja v podčetrški okolici, brez povišja zakričal navzočemu uredniku J. Lešničarju iz Celja, da je „nesramen lažnjivec“. G. Lešničar je zahteval takoj, da to žalitev pred zborovalci prekličje; ker tega ni hotel storiti, ga je tožil in včeraj je bil Počivavšek v Kozjem obsojen na 100 kron globe ali pa primeren čas zapore. Bo vsaj v prihodnje na shodih pametnejši.

**a Opozarjamo še enkrat na ne-
eojšnju abiturijentsko prireditve v
celjskem „Narodnem domu“.** — V dvorani bodo stoli in mize. Posetimo to odhodnico naših abiturijentov.

**a Sokolska slavnost, prva v novem
„Sokolskem domu“ v Gaberju pri Celju.** se vrši, kakor smo že poročali, prihodnjo nedeljo 11. t. m. popoldne od 5. ure naprej. S tem se nekako začasno otvori toli važen „Sokolski dom“. Glavna otvoritvena slavnost bo namreč prihodnje leto. Na nedeljski veselici bo preskrbljeno za vsestransko zabavo, radi česar naj nikdo ne zamudi te prireditve. Bo se tudi telovadilo. — Najbolj bo brezdvomno ugajal nastop sokolskega naraščaja. Zanimanje za to slavnost je jako veliko, torej sodimo, da bo tudi udeležba prav obilna. Vstopnine je le 40 vin. Čisli dobiček je namenjen za takajšnjega „Sokola“ in „Sokolski dom“.

**a Zrelostni izpit na celjski višji
gimnaziji** so še napravili z dobrim uspehom gg. kandidati Medved, Škoflek in Vrečer. Izpiti so bili včeraj končani.

**a Šolske sestre v Celju razstavi-
vijo 12. in 13. julija ženska ročna dela
v šolskem poslopju.**

a Okrajni šolski svet celjski je imel 7. t. m. svojo redno sejo, v kateri se je vzelo na znanje, da je deželni šolski svet potrdil izvolitev nadučitelja g. Fr. Brinarja iz Gotovelj kot zastopnika učiteljstva v okrajnem šol. svetu in nadalje več drugih dopisov; dovolil je neki šoli nerazdeljen dopoldanski pouk za čas podaljšanega šol. leta; priporočil dve prošnji za 5., ozir. 6. starostno doklado; priporočil prošnjo neke učiteljice za dovoljenje k možitvi; ugodil prošnji neke šole za posredovanje skrbstvenega sodišča glede nekaterih otrok itd.

v Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral ravnatelj g. Franjo Jošt na ženitovanjski gostiji g. dr. Adolfa Lenarta z gdč. Zofiko rojeno Seničevo v „Sokolskem domu“ v Gaberju pri Celju včeraj znesek po 30 kron. Novoporočencama naj izprosita sv. Ciril in Metod mnogo sreče; nabiratelj in darovatelj pa prisrčna hvala! Svoto smo izročili g. potovalnem učitelju C. M. družbe J. Prekoršeku.

v Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral šolski učenec Leon Erhartič v svoj nabiralnik pri kresu na Starem gradu K 1278. Mlademu navdušenemu Slovincu priznanje in zahvala!

a Poroka na smrtni postelji. V sredo se je v Zavodni pri Celju na smrtni postelji poročil zlatarski pomočnik Vouk z nekim dekletom, s katerim je imel dvoje otrok.

a Iz finančne službe. Prestavljen je finančni tajnik Adolf Klodjč pl. Sabladolski iz Ljutomera v Bruck ob Muri za vodje davčnega referenta pri okr. glavarstvu. — Na njegovo mesto v Ljutomer pride finančni koncipist dr. pl. Semetkovski iz Celja. — Davčni upr. Rudolf Ulm iz Konjic nastopi svojo službo v Ljutomeru začetkom avgusta.

a Spremembe v deželni zbornici. Ker se je število štaj. deželnih poslancev povišalo na 87, se je seveda morala sejna dvorana v deželnem dvorcu preurediti, da se bode dobilo dovolj prostora za vse poslance. Odstranilo se je levo stran galerije in uredilo nove manjše mize. Žal da ni stila pohištva enoten s stilom dvorane. Hotelo se je namreč zopet varčevati, a kakor je to na Štajerskem navada, na — napačnem mestu.

a Občlna Dramlje je poslala prošnjo, da prevzame država 50% stroškov za ljudske šole.

a Občlnski odbor na Velki Pirešici je izvolil na predlog nekega Kranjca občinskega tajnika Ivana Zupanca za — častnega občana. Kdor pozna Zupanca, njegovo „delo“ in „zasluge“ se mora pač čuditi modrosti obč. odbora na Vel. Pirešici!

v Pri občlnskih volitvah pri Rogiški Slatini dne 5. jul. so bili izvoljeni sami Nemci razun socialista krojača Widgaya. Zanimivo je, da sta propadla ravnatelj Mulli in Ogrizek.

a Nemška surovost. Kakor poročajo iz Radgone, sta napadla dva nemška kmečka fanta blizu Purkle 10 letnega dečka in sta ga rezala. Dečko je že na zastrupljenju krvi umrl.

a Nesreča v Trbovljah. Pri snajenju električnih naprav je ubil električni tok delavca Albina Rupnika. Zapušča ženo in otroka.

a Ujeli so v Dupleku pod Mariborom nekega kaznjence, ki je zbežal iz mariborske kaznilnice in se dalje časa po okolici potepal ter pridno kradel.

a Sklep šolskega leta na mariborski gimnaziji se je vršil včeraj dopoldne. Zavod je obiskovalo v pretečenem letu 492 učencev, 295 Slovencev in 197 Nemcev; iz Maribora je bilo 70, iz ostale Spodnje Štajerske 341 učencev. Maturantov je 42.

a Drobne mariborske novice. Zrelostni izpit na realki je napravilo 5. in 6. julija 18 abiturijentov, med njimi 5 z odliko. Slovenca ni nobenega. — Šolski sklep se je vršil včeraj na ljudskih in meščanskih šolah z običajnimi slavnostmi. — Utopila se je v Dravi Roza Zwettler, hčerka nekega oskrbnika na Tirolskem zaradi žalostnih družinskih razmer. V Ptuj so jo pijonirji potegnili iz vode. — Zvišala je „mariborska mlekarica“ svojo glavnicu od 120 na 180 tisoč kron. Četrty del novega zvišanja v znesku 15 tisoč kron je vplačan. — Razpisano je pri c. kr. okrožnem sodišču mesto ženske jetniške paznice. Prošnjice morajo biti brez otrok, nemožene ali vdove, znati oba deželna jezika, pisati in računati; treba je tudi izurjenosti v priprostih ženskih ročnih delih.

a Zrelostni izpit na ženskem učiteljskem v Ljubljani so napravile minuli teden z dobrim uspehom gospd. Slavica Lebar iz Križevcev na M. p., Opresnik Marija iz Trbovelj in Jerica Visenjaka iz Žamanjcev.

v Zvezi narodnih društev je pristopilo podporno in izobraževalno društvo „Domovina“ v Gradcu. Klerikalna tolažba, da bode „kres“ gorel nad trhljim ogradjem „Domovine“ (glej „Slov. Gosp.“ z dne 8. jul.) še dolgo ne bode opravičena!

Kranjske novice.

z Nemško šolo v Rečici pri Semiču na Dolenjskem hoče ustanoviti „Schulverein“ za — slovenske otroke.

z Skrbna kranjska deželna vlada se je bala, da pride vsled nemških tolovajstev v Kočevju do protinemških nemirov v Ljubljani in je namestila po posameznih nemških hišah orožnike vojaštvu pa naznanila, naj bode pripravljeno. Ako bi bila tako skrbna v Kočevju, bi se ne moglo zgoditi, da bi trije obsojeni nemškutarji divjali in razsajali po slovenski trgovini.

z Sarajevski učiteljski št. 19 po številu, so si prišli ogledat belo Ljubljano in krasot kranjske dežele. Vlada jim je dala za izlet podporo.

Koroške novice.

z Kako govori Dobernig. Celovške „Freie Stimmen“ so priobčile po „D. K.“ članek državnega poslanca Doberniga, v katerem govori o narodnem in gospodarskem pomenu nove železnice skozi visoke Ture. Predvsem upa seveda na nemško pomoč proti slovenskemu „napadu“. Izobraženi nositelj nemške kulture se slednjič tako spozabi, da grozi „kranjskim nemirnežem“, ki bi se morda pokazali med koroškimi Slovenci, s surovo silo. Tako se mora hujskati! Ali ne bode slednjič kriva vlada, ki take hujskarije mirno dopušča, da pride do pravcate meščanske vojske v naših deželah?

Pogorela je streha hotela „Annenheim“ ob Osojskem jezeru.

Primorske novice.

v Odkritje spom. plošče skladatelju H. Volariču se bode vršilo v Kobaridu dne 8. sept. združeno z večjo pevsko slavnostjo.

v Goriški deželni zbor je razpuščen. Nove volitve se bodo vršile poznejši jeseni.

v Vsled deževja je Soča silno narastla. Na nekaterih krajih je gotovo stopila čez svoje bregove.

v Kobilice se na goriškem Krasu strahovito množijo. Kmetijski urad je organiziral šolsko deco, da lovi kobilice s posebnimi mrežami. Šole so v vseh okuženih okrajih zaprte, na lovu za kobilicami je okrog 1200 otrok. Vsak naloži na dan po 3—5 litrov kobilic, za katere se mu plača po 15—20 vinarjev. Kobilice vržejo v vrelo vodo in potom porabijo za guoj.

v Stanje socialističnih strokovnih organizacij v Trstu. Železničarjev je bilo organiziranih 1227, skladiščnih delavcev 400, natakarnjev, kuharjev itd. na ladijah 600, klesarjev 130, krojačev 104, litografuv 110 in drugih 120. V skupinah lesnih delavcev, pomorskih kurjačev in mornarjev, čevlarjev in slaščičarjev je število članov zelo padlo, zato socialisti številke ne povedo. — Tržaški politični odbor jugosl. soc. demokracije je sklenil ustaviti izdajanje „Delavsk. lista“.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Odločitev — odložena.

o Dunaj, 9. julija. (Brz. „N. Dd.“). Danes je ob otvoritvi seje drž. zbora izjavil zbornični predsednik Pattai, da bi se naj z ozirom na različna pogajanja po parlamentarni šegi seja ne vršila. Ker ni temu nikdo ngovarjal, se je seja takoj zaključila. Prihodnja seja je naznanjena v torek ob 10. uri dopoldne.

o Dunaj, 9. julija. (Brz. N. Dn.) Zaupniki akcijskega odbora obstrukcionističnih strank so danes pri posve-

tovanju ugotovili, da uradna izjava o včerajšnjih razpravah ministerskega predsednika z zastopniki obstr. strank ni povsem resnična. (Glej „Politično kroniko“.)

o Dunaj, 9. julija. (Brz. „N. D.“) „Nemško-nacionalna korespondenca“ poroča: Že ob 10. uri dop. se je zbral nemškonacionalni klub k seji, v kateri je predsednik natančno poročal o včerajšnjih dogodkih in dajal objednem potrebna pojasnila. V debati so izjavili poslanci, da vlada nikakor ne sme odkupiti vložitve nujnih predlogov proti kompenzacijam. Kakor hitro bode doseženo sporazumljenje med strankami, ki hočejo delati. se bode začel boj proti obstrukciji.

o Dunaj, 9. julija. (Brz. „N. D.“) Danes je bila razširjena po zborničnih kuloarjih vest, da sedaj žele tudi nem. kršč. socijalci odgojenje zasedanja; včeraj so se zavzeli samo zato za odložitve odločitve, ker niso poznali slovanskih zahtev. (?)

o Praga, 9. julija. (Brz. Nar. Dn.) „Narodni listy“ poročajo iz Dunaja, da si je vlada že pripravila ostro izjavo proti obstruirajočim slovanskim strankam, da pa te izjave ni odobril ministerski svet.

Različne novice.

z Berlin, 9. julija. Kakor poroča današnji „Tagblatt“, pride cesar sredi prihodnjega tedna v Berlin, da se odloči glede kancelarske krize.

z Teheran, 9. julija. Po zanesljivih poročilih se je včeraj izkrcalo v pristanišču Enzeli-ju ob Kaspiškem morju 4—5 tisoč ruskih čet, ki korakajo proti Teheranu. V šahovem taboru se vse pridno oborožuje proti vstašem.

z Berlin, 9. julija. Perzijski šah se je že pred nekaj dnevi pripravljal, da, če bi ne zamogle njegove čete braniti in ne zabraniti vstopa vstajnikom v Teheran, bi se podal v varstvo kakega poslaništva. Sedaj ga je prihod ruskih čet zopet ohabil.

z Pariz, 9. julija. Tukaj je umrl ob 10. uri ponoči general Gallisett.

Slovanski zapiski.

v Drugi pokrajinski zbor napredne stranke v Dalmaciji se vrši v Splitu dne 25. jul. Udeležba obeta biti po poročilu splitske „Slobode“ mnogobrojna.

v Nečuvane razmere na Hrvaškem. Mlinar Tomo Kraca v slavonski Oravici poroča v madžarskem listu „A Nap“: V O. sem kupil mlin, s katerim vzdržujem svojo mnogobrojno obitelj. Tega mlina se je zahotelo veleposestniku baronu Guttmannu de Gelse, in poskusil je vse mogoče, da mi odvzame krvavo prisluženost imetje. A jaz mu ga nisem hotel odstopiti — in kaj je storil baron Guttmann? Dal je odpeljati vodni tok, ki je gonil moj mlin, samo da me muči. Obrnil sem se na oblasti. na vse mogoče strani, ali povsod me odvrtačajo od tožbe proti Guttmannu; prosil sem 4 odvetnike, a nobeden se noče spustiti v tožbo. Obrnil sem se končno na ministerstvo, a odgovorili so mi: „Ni mogoče ničesar izposlovati proti bar. Guttmannu. Tako sem se končno prepričal, da moram propasti.“ — Človek bi mislil, da je to pismo iz Barbrije!

v Stoletnica rojstva Ljudevita Gaja se je vršila dne 8. julija 1909. Vsi hrvaški listi in revije se tega dogodka spominjajo z daljšimi članki, v katerih naštevajo zasluge Ljudevita Gaja za Hrvate in za Jugoslovane. On je prenešel sedanji naš in hrvaški pravopis, takozvano „gajico“ iz češkega na „ilirsko“. On je osnoval prvi časopis na Hrvaškem in sprožil takozvano „ilirsko“ idejo, za katero se je tako navdušil naš rojak Stanko Vraz, čegar stoletnica stoji tudi pred durmi. Ime Ljudevita Gaja pomenja znamenit napredek v političnem in kulturnem oziru ne le pri bratskem hrvaškem narodu temveč pri vseh Jugoslovanih. Zato kličemo tudi mi: večna slava Ljudevitu Gaju!

z Boj med poljskimi strankami. Med Vsepoljaki ali poljskimi narodnimi demokrati (vodja dr. Glombinski) in poljsko ljudsko stranko (vodja Stapiński) se odigrava vedno ljutejši boj v domovini. Ta boj so Vsepoljaki zanesli celo v kulturne korporacije kakor je „Towarzystwo Szkoły Ludowej“, katero društvo ima nalogo vzdrževati privatne poljske šole in sploh voditi šolske zadeve v obmejnih krajih. V soboto in nedeljo je imelo društvo občni zbor. Pri volitvi v osrednji odbor so Vsepoljaki razdrli kompromis in vrgli vse kandidate poljske ljudske stranke.

Obrambni vestnik.

z 200 X 1000 ali: odgovorimo Roseggerju. Nemci so nam napovedali boj na celi črti. Niso nam še dovolj odrgali naše zemlje — niso nam vzeli še dovolj naše dece in je žrtvovali svojemu Molohu. Prišel jim je na pomoč še njihov pesnik Rosegger z znanim pozivom, naperjenim na vse imovite Nemce, da naj pokažejo svojo ljubezen do nemškega naroda z dejanjem na ta način, da naj vsak določi iz svoje imovine 2000 K za ustanovitev nemških šol ob jezikovnih mejah. Znesek 2000 K naj zapade šole tedaj v plačilo, ako se najpozneje v petih letih oglasi 1000 Nemcev, ki so pripravljeni žrtvovati vsak po 2000 K v ta namen. Dva milijona kron, ki se v ta namen nabereta, bosta zadostovala, da se marsikje utrdi nemška meja. Ne dvomimo, da bodo Nemci nabrali ta denar v znane svoje „kulturne“ namene.

Rosegger izživa s svojim oklicem naš odgovor, saj je ta poziv obrnjen naravnost proti nam. Ali naj mirno gledamo, kako nam bodo stari naši sovragi trgali kos za kosom naše lepe slovanske zemlje, kako nam bodo odtajali našo deco in iz nje vzgajali janičarje, ki nas bodo še bolj zatirali nego oni?

Ne. in stokrat ne!

Odgovorimo Roseggerju slovensko! Pozivljamo vse zavedne Slovence, slovenske denarne zavode in občinske zastope, da naj žrtvuje vsak za ustanovitev slovenskih šol ob jezikovnih mejah vsaj po 200 kron. Ta znesek bi se moral vplačati najpozneje v petih letih in je dotičnik, ki se zaveže v ta namen žrtvovati 200 K, na svojo obljubo šole tedaj vezan, ako se najpozneje v petih letih zaveže 1000 Slovencev žrtvovati v ta namen po 200 K. Na ta način bi prispevali v zgoraj označeni namen 200.000 kron — za naše skromne razmere veliko vsoto!

Dotične obveznice naj se pošiljajo družbi sv. Cirila in Metoda, ki bo tudi sprejemala vplačane zneske in jih posebej upravljala. S tem zneskom izdatno ukrepimo našo mejo, ustanovimo v jezikovno nevarnih krajih nove šole in vsaj deloma prestrežemo delovanje nemškega Schulvereina.

Slovenke! Slovenci! Pokažimo dejansko, da ne ljubimo svojega naroda le z besedami! Žrtvuimo imenovani znesek, ki ga bode marsikdo mogel utrpeti; položimo ga domu na oltar!

Sedaj, ko se hočejo naši sovragi s podvojeno močjo vreči na naše ozemlje, bodimo si v svesti svoje dolžnosti napram naši domovini.

Slovenke! Slovenci! Ob dvanajsti uri, ko se nam bliža sovražnik, Vas pozivljamo, da se ne odtegnete temu pozivu; pokažite dejansko, kako ljuba in sveta Vam je Vaša rodna zemlja, kako svet Vam je Vaš lepo doneči materni jezik! Vsi, ki so Vam blagovitejšje razmere, k žrtveniku za dom in očetnjava!

—k.—

Pripomba uredništva: Pisec tega članka nam javlja, da prvi podpis v zgoraj naznanjeni namen pod navedenimi pogoji znesek 200 K; v tem se mu je pridružil tudi še nek drug gospod. Imamo torej podpisanih že 400 K. Hkratu nasvetujemo, da se naša nova zbirka imenuje Ciril-Metodov obrambni sklad. Iskreno želimo, da bi ta poziv ne ostal glas vpijočega v pučavi. Blagovole naj ga ponatisniti vsi slovenski listi, ki so prijazni našemu stremljenju. Obistinitve Ciril-Metodovega obrambnega sklada bi bila velikega pomena za naše narodno prizadetje, bila bi krepka zavora sovražnim nakanam!

„Slov. Branik“.

z Družbi sv. Cirila in Metoda je vposlal g. I. Keber, trgovec v Ljubljani, Stari trg, zopet 150 K kot čisti dobiček pri prodaji družbenega čistila za čevlje. Iskrena zahvala! Gospodinj, rabite to čistilo, ki poleg svoje izborne kakovosti doprinaša tudi naši šolski družbi dokaj denarcev!

z Družbi sv. Cirila in Metoda je darovala „Hranilnica in posojilnica v Lembahu“ 10 K kot kresni dar. V isti namen so darovali narodnjaki v Lembahu 22 K.

z Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu je sklenilo pristopiti k obrambnem skladu družbe sv. Cirila in Metoda z zneskom 2 X 200 K = 400 K. V ta namen se je že pričelo z nabiranjem tozadevnih zneskov med članovi ter se je v to svrhu že nabralo do 50 K.

z Slovenski dijaki I. drž. gimn. v Ljubljani darujejo družbi sv. Cirila in Metoda 200 K s pozivom na slovensko javnost, naj stori vsaka slovenska korporacija in vsak petičen Slovenec isto kot odgovor na Roseggerjevo zbirko za „Schulverein“. Vsaka občina pa darnj za vsakega svojega občana en vinar in zbranih bo 2.000.000 kron za našo šolsko družbo.

Tržne cene.

8. julija.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'75 za december 30'75, za marec 30'75, za maj 30'75. Tendencia nestalna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'80, nova kampanja K 22'70. Tendencia trdna. — Vreme: kaže na dež.

Budimpešta, 8. julija. Pšenica za oktober K 13'76, pšenica za april K 14'09, rž za oktober K 10'02, oves za oktober K 7'70, koruza za julij K 7'74 koruza za avgust K —, ogrščica za avgust K 14'30. Pšenice se malo ponuja. Kupčija je majhna, tendenca se vzdržala. Pšenica za efektiv za 5 vin. višje, oves miren, ostalo vzdrži. Vreme kaže na dež.

Budimpešta, 8. julija. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 142 do 143 vin., mlade, srednje 143 do 144 vin., mlade, lahke — do — vin.; zaloga 31.025 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 164.—, namizna slanina 146.—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 8. julija:

Vsled vremena se tendenca še bolj utrdila, za pšenico in rž se je zahtevalo po 10 vin., več. V ovsu padla cena za 5 vin. Promet majhen, posebno v pšenici.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

91. dan razprave.

Priča Dane Trbojevič iz Rume (predkaznovan zaradi zlorabe uradne oblasti) pravi, da je v Rumi odvetnik dr. Žarko Miladinović, da so k njemu prihajali častniki iz Srbije in bosanski ustaši. Čul je pripovedovati slugo dr. M., da je ta zbiral blago in je pošiljal srbskim ustašem.

Cvetko Dabič iz Klenka pravi, da je obč. tajnik Stevo Lucić zahajal k dr. M. „radi Srbije“. Nosil je pisma v Šabac na Srbsko nekemu orožniku Števanu. Dr. M. da je zbiral prostovoljce za Srbijo, istotako dr. Dobrinič. Videl je cele vozove orožja, ki so ga vozili v Srbijo. Pripoveduje, kako so ga v ječi v Šabcu mučili, ker se je prijavil, da hoče izpovedati proti dr. Žarku Miladinoviću.

Priča Franjo Paunović iz Kostajnice pravi, da so volilci dr. Stojanoviča klicali ob priliki zadnjih volitev: „Živio kralj Peter, a Franc Jožef naj propade!“

Marko Saridja iz Kostajnice in Peter Suštič iz Majure izpovedata, da sta čula, kako so ljudje govorili, da je tu srbska zemlja in da bo zavladal kralj Peter.

Peter Rakič iz Ragusovca ne izpove nič novega.

Ivan Malus iz Požege pripoveduje obširno o „pojavih“ srbske propagande. Pravi, da je cirilica kriva, da gredo deca v madžarske „julijanske“ šole, ker mrze cirilico. (Smeh.)

Otroci

se sprejmejo na hrano in v popolno vzgojo pri bivši učiteljici. Zdravo in prijetno stanovanje, velik vrt in strogo nadzorstvo. — Naslov pri upravnistvu „Narodnega Dnevnika“.

331 3-1

Mladega

329 3-1

trgovskega pomočnika in učenca

sprejemem v trgovino z mešanim blagom.

Stjepan Celec, Pregrada.

Penzijonisti in uradniki!

Lepo posestvo, gosposka hiša, obokana klet, nemška preša, 4 orale zemlje za vinograd, eden oral zasajen z laškim rizlingom in silvancem, 3 orale travnikov, eden oral lepe hoste, krasen razgled, 1 uro od železniške postaje na progi Grobelno-Slatina je naprodaj za 8000 K. Več pove J. Malus na Blanci pri Sevnici.

330 1

Pozor trgovci!

Dobro idoča trgovina z mešanim blagom se odda takoj v najem. — Potrebni kapital 50.000 kron. Slovenci imajo prednost. Vse natančneje se izve pri Jožef Berlisgu v Rogatcu.

319 3-3

Gostilna

se odda v najem. — Ponudbe je nasloviti na oskrbnistvo graščine Novi Klostër pošta Sv. Peter v Savinski dolini.

322 3-3

Vajenca

za trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki, s potrebno šolsko izobrazbo, sprejmeta

Norb. Zanier & sin

324 Sv. Peter v Sav. dolini. 3-2

Nov avtomobil

2 meseca rabljen, se proda. — Cena 2.500 K. Oglasi pod šifro: „Avto 2.500“, poštno ležeče, Ljubljana.

323 3-3